

Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı : İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
Programı : İç Mimarlık
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Rana KUTLU
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Şubat 2023

ÖZET

YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN TARİHİ ENDÜSTRİ YAPILARINDA AYDINLATMA DÜZENİNİN İNCELENMESİ: HASANPAŞA GAZHANESİ ÖRNEĞİ

Perihan Duygu Öztütüncü

Aydınlatma insanlığın varoluşundan itibaren hayatında bulunan ve ihtiyaç duyulan bir öge olmasının yanı sıra yapı tasarımını şekillendiren parametrelerden biridir.

Tüm dünyayı etkisi altına alan endüstri devriminin başlangıcı ile hızla yenilenen endüstriyel gelişmelerin, var olan ve bulunduğu çağın gerisinde kalan endüstri yapılarını işlevsiz bir hale getirdiği görülmektedir. Tezin alt yapısını oluşturan, endüstri mirası yapıların korunması ve bu nitelikte bulunan yapıların, korunma kararları için geçirilen süreç ve mimaride endüstriyel miras kavramı ile birlikte incelenmiştir. Aynı zamanda bu süreçlerin Türkiye'ye nasıl ve ne şekilde yansıdığı irdelenmiştir.

Türkiye'de kurulan ilk gazhanenin kuruluş amacının 'aydınlatma' olduğu bilinmekte, kentsel bellek açısından bakıldığında kaybolmaması gereken bir endüstriyel miras olduğu görülmektedir. Aydınlatma konusu çerçevesinde Hasanpaşa Gazhanesi'nde bulunan ve yeniden işlevlendirilen 'Müze' ve 'Sergileme Alanları' incelenmiştir. Çalışma kapsamında yapılan literatür araştırmalarında, müze ve sergi alanları ve endüstri yapılarında aydınlatma konuları araştırılmıştır. Sonuç olarak; ele alınan yapıların aydınlatma düzenleri incelenerek, literatür araştırmaları sonucu genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aydınlatma, endüstriyel miras, yeniden işlevlendirme, Hasanpaşa Gazhanesi

University : Istanbul Kültür University
Institute : Graduate Education of Institute
Department : Interior Architecture and Environmental Design
Programme : Interior Architecture
Supervisor : Prof. Dr. Rana KUTLU
Degree Awarded and Date : MSc – February 2023

ABSTRACT

EXAMINATION OF LIGHTING SCHEME IN HISTORICAL INDUSTRIAL BUILDINGS THAT HAVE BEEN RE-FUNCTIONED: THE CASE OF HASANPAŞA GAZHANESİ

Perihan Duygu Öztütüncü

Lighting is one of the parameters that shape the building design as well as being a necessary element in the life of humanity since its existence.

It is seen that the rapidly renewed industrial developments with the beginning of the industrial revolution, which has taken the whole world under its influence, render the existing industrial structures that are behind the age, dysfunctional. The structure of the thesis, the protection of the industrial heritage buildings and the process for the conservation decisions of the buildings of this nature and the concept of industrial heritage in architecture have been examined. At the same time, it has been examined how and in what way these processes are reflected in Turkey.

Considering that the purpose of the first gas station established in Turkey was 'illumination', it is seen that it is an industrial heritage that should not be lost from the point of view of urban memory. For these reasons, the 'Museum' and 'Exhibition Areas' in Hasanpaşa Gazhanesi, which were re-functionalized, were examined within the framework of lighting. In the literature research carried out within the scope of the study, lighting issues in museum and exhibition areas and industrial buildings were investigated. In conclusion; A general evaluation was made as a result of the literature research by examining the lighting schemes of the structures in question.

Keywords: Lighting, Industrial Heritage, Re-Functioning, Hasanpaşa Gazhanesi